

Kvar er d i n front?

Stornytt frå vestfronten. Stornytt frå austfronten. Stornytt frå alle militære frontar. Dei gigantiske krigshendingane og framgangen fo r dei allierte tek pusten frå ein. På rutebåten, på trikken, på krambua, etter vegen, -stemninga er høgspont. Vi sigrar på alle frontar. Vi. -

Det er ein front. "vi" ikkje kjem ihug, eller kanskje rettare ikkje vi vil koma ihug, fronten som alle er mobiliserte til, også ein alliert front, - heimefronten. Krigsmeldingane, utefra er ofte ei soveputa som visse typer av landsmenn kviler på for å draga seg unna for eigen krigsinnsats. Ofte høyrer ein frå desse at dei frie avisene berre bør innehalda krigsnyhende. "Vi" er ikkje interessert i andre ting. Dei som stiller med underjordiske aviser burde ha som oppgave å syta for ferske nyhende, slik at "vi" kan fylgja godt og trygt med i einrom, og så brenna avisene. (Det er kje verd å ta resikoen med å senda dei vidare.)

Altfor mange kjenner svært lite til den harde striden, som vert ført på heimefronten. Det daglege strevet, og ynskjet om å koma bort frå eigen innsats, dimmer synet for dei store måla. Dei tenkjer ikkje på at kvar time ofrer landsmenn livet sitt, eller vert pinte i fengsel og konsentrasjonslager, fordi dei har gjort si plikt mot landet. Av og til steggar ein kanskje opp, når det kjem fretnad om eit tiotal landsmenn som er skotne, eller eit hus som er avsvidd. Men likevel, - det er så langt borte.

Eit tysk skip, Westphalen, gjekk for eit par veker sidan ut frå Oslo. Ein eksplosjon ombord, sende skipet til botnar utafor svenskekysten. Meldingane over svensk radio gav kalde fakta. Det som var löynd bak skipsplankane kom fram, i dagen. 60 norske fangar frå Grini, var innesperre ombord, og skulle nå sendast til fangelager i Tyskland til vidare plugging. Berre 4-5 norske liv vart berga. Ei melding frå krigsfronten, & - heimefronten.

Hendinga med Westphalen har vekt samvettet hjå mange sovande i Sverige. Det slavesystem som rår i Norge og Danmark, har ført til at kjende svenskar nå reiser spørsmålet om ikkje, svenskane sjøl er medskuldige i det som skjer i granneland, fordi dei ikkje har gjrot det dei kunne for å hindra dre raskapen. Fleire store svenske aviser tek til orde for at Sverige nå må bryta med Nazityskland, ikkje berre på det økonomiske, men og på det politiske område. Det begynner å gå opp sjöl for storsvensken, at det ikkje alltid svarer seg å berre mjöla si eiga kake under ein krig. Ein nasjon si era og framtid, ligg ikkje alltid i god kjøpmannsgivna.

Dette skulle også mange av våre landsmenn tenkja på. Du har i denne tida ikkje rett til berre å tenke på deg sjöl og familien din. Du skal kjenna deg bunnen til fedrelandet ditt, ved å kjenna deg bunnen til den kampen, som vert ført for at det igjen skal verta fritt og lukkeleg. I dei få vekene som er att av krigen, vil krava koma til alle, og dei vert kanskje strengare enn før. Dei som ser det store mål i kampen, har lettare å bera byrdene som vert pålagt, enn dei som berre leitast etter vanskaner. Kjenner du først solidariteten med alle som er med i den sams striden, ber du byrdene lett, og kjenner deg tilfreds med at du og får høve til å ta i med.

Minnest om dei som lot livet ombord i Westphalen, krev svar frå alle. Og det er berre eit svar: å fylla rekkene i heimefrontens armee etter dei. Auke innsatsen i heimefrontens arbeid. Hjelp alle som arbeider mot fienden med alt dei treng. Var med sjöl og vekk andre til arbeid. Sjå til at du og alle dine kjende følgjer ordrane og parolane som kjem frå heimefronten. Var med å hindra at fienden tek ~~maten~~ maten ut munnen på folket. Tenk alltid på kvar og korleis du best kan skada fienden. Din front finn du i di eiga bygd eller by, i din eigen kreds.

Å SPREIDE DEI FRIE AVISENE ER OG EIN KRIGSINNSATS'.

SEND ALLTID DENNE AVISA VIDARE TIL EIN SIKKER KJENNING NÅR DU SJÖL HAR LESE DEN. LES ALDRI EI FRI AVIS FLYKTLIG; MEN TENK NOGJE OVER DET SOM STÅR DER. EI FRI AVIS HAR ALLTID NOKO SERLEG SOM DU SKAL MERKE DEG.

Danmark.

Den 19 september erklærte tyskarane unntakstilstand i heile Danmark. Det danske politikorpset vart oppløyst og tyskarane overtok sjøl politimakta. Det kom til kamp fleire stader i Kjøbenhavn, då politiet ved enkelte kaserner sette seg til motværge. Tyskarane nytta eit triks ved å blåsa flyalarm, for å få politiet til å samle seg i kasern ne. Tyskarane freista og å kidnappa kongen. Det kom til opne kampar der folket tok del, utafor Amalienborg slott. Kampen varde i tre timar. Då tyskarane ottast at kampen kunne føra til opprør, drog dei marinetroppane som hadde marsjert opp framfor slottet, tilbake, og sende ut fråsegn at xxx episoden ved slottet kom av ei mistyding!

Det danske frihetsrådet har svara på den tyske aksjonen med å proklamera generalstreik, som skal vara til torsdag 21. Elles vert folket oppmoda til ro og orden, og ikkje lata seg provosera til open oppstand nå. Når tida er inne vil signalet til oppstanden verta gitt.

Finland.

Frå tida 14-19 september vart det ført forhandlingar i Moskva om våpenstillstand mellom Sovjetrusland og Storbritannia på den eine side og Finland på den andre side. Mellom dei som var tilstades ved konferansen kan nemnast: Frå Sovjetrusland: Molotov, Vorosjilov, Litvinov og Sdanov. Frå Storbritannia: m. a. Clark Carr. Frå Finland utanriksminister Enkel og general Walden.

Den 19 vart vilkåra gjort kjende frå Moskva. Dei gjekk i det vesentlege ut på:

Dei finske stridskreftene skal draga seg tilbake til grensa av 1940. Dei finske styrkane skal avvegna og internera dei tyske soldatane i Finland, og så gje dei over til dei allierte som krigsfangar. Innan 2½ månad skal den finske krigsmakta reduserast til fredstidsstyrke. Flybaser og marinestasjonar i sør og austfinnland skal stillast til disposisjon for dei allierte inntil vidare. Russarane oppgir kravet om Hangö men skal råda over basen Porkala i femti år. Traktaten mellom Russland og Finland av 1940 om Alandsøyane skal tre i kraft att. Petsamo skal gå over til Sovjetsamveldet att.

Alle allierte krigsfangar skal verta frigjevne. Likeeins alle som har sote fengsla på grunn av sympati eller arbeid for dei allierte. Finske krigsfangar hjå dei allierte skal frigjevast. Finland skal internera alle tyske og ungarske stasborgarar, og samarbeide med dei allierte med å utlevere krigsforbrytarar.

Den finske flåten skal stellast til hjelp for dei allierte så lenge krigen varer. Finland skal betale 300 mill. dollar til Russland i krigsskadeerstatning. Erstatning til dei andre allierte skal fastsetjast seinare. All russisk eiendom som finnen har tatt i Russland, skal leverast tilbake i uskadd stand. Alt tysk krigsmateriell og tyske skip i Finland skal overleverast til dei allierte.

Alle parti med nazikarakter, eller grupper av militar eller halv-militar karakter som har nazistisk ideologi, skal oppløyst og setjast ut, afor loven. Ingen organiasjonar som i sin politikk driv antirussisk propaganda, og som bygger på raschhat skal ha lov å drive verksemd. Alle særlover med omsyn til rase og nasjonalitet skal setjast ut av kraft.

Den engelske avisa Times skriv om avtalen mellom Sovjetrusland og Finland: Fredsslutningane mellom Sovjetunionen og Romania, Bulgaria og Finland, syner at Stalin fører ein klok og langsiktig politikk, for å oppnå eit godt grannskap til grenselanda. Den tyske propaganda som har påstatt at Russland vil legge under seg grannelanda i austeuropa, viser seg å vera heilt grunnlaus. Alle grensestatar til Sovjetrusland vil få høve til å utvikle seg utan innblanding frå russisk side, men Sovjetrusland krev garantier for at dei ikkje blandar seg bort i antirussiske utenrikspolitiske eventyr.

Tyskland. Finske offiserar, som er komne tilbake frå Tyskland, har uttalt seg til det svenske "Morgontidningen", at misnøgje og opposisjonen mot Hitler aukar i Tyskland, serleg innan heren. Det er kjendt at Göring og Speer var innblanda i attetatt mot Hitler. Himler og Goebbels skal vera for ei tilnærming til Russland. Alle riksdagsmenn frå før 1930 er fengsla av Himler, mellom dei førre utanriksministeren von Neurath.